

'Honderd jaar communisme in China'

Het Parool, 12 oktober 1992

door onze medewerker
JAN VAN DER MADE

PEKING - Het Tian An Menplein ziet er uit als een reusachtig pretpark met replica's van beroemde rotspartijen, spuitende fontein en grillig gevormde vijvers. Maar het zijn de leuzen, met wit gestikt op rode banieren of in mozaïek van chrysanten tegen een achtergrond van liguster, die zegen waar het om gaat: 'Een hartelijk welkom aan de afgevaardigden van het Veertiende Partijcongres'; 'De fundamentele beleidslijn van de Partij zal honderd jaar onverminderd doorgaan'.

De combinatie van deze twee leuzen doet al vermoeden dat de bijna tweeduizend afgevaardigden uit het gehele land op het congres van de Chinese Communistische Partij (CCP) niets in te brengen hebben. Formeel moeten ze een nieuw Centraal Comité kiezen en hun stem uitbrengen over de te volgen beleidslijn. Achter gesloten deuren staat al vast wie in het Centraal Comité gekozen zullen worden. De opmerking dat de partijlijn honderd jaar onverminderd zal worden gehandhaafd, spreekt voor zichzelf.

Voor de tweede keer in de geschiedenis van de Volksrepubliek wordt ook de buitenlandse pers toegelaten bij de openingsceremonie van het partijcongres. Een speciaal perskamertje is ingericht in

het Media-hotel naast het hoofdkantoor van de Chinese Centrale Televisie. Schilders waren er vrijdag nog in de weer.

Niet alleen de perskamer werd op het laatste moment gerenoveerd: de Tweede Ringweg, de *Péripérique* van Peking, werd dankzij een enorme inspanning van duizenden arbeiders in zes maanden tijd voorzien van twaalf nieuwe viaducten.

Net als het totstandkomen van de geforceerde reconstructie van de tweede ringweg heeft het ook een half jaar geduurd om de afgevaardigden voor het partijcongres uit te kiezen. Een half jaar waarin China's politieke landschap een grote verschuiving doormaakte.

Tot februari van dit jaar lag het zwaartepunt van China's politiek op een centraal geleide economie en marxistische zuiverheid, ideeën afkomstig van de linkervleugel van het 'Pantheon van Acht Onsterfelijken', bejaarde Lange-Marsveteranen die in China de eigenlijke macht in handen hebben. Deze ideeën vonden een vruchtbare voedingsbodem in juni 1989, toen inflatie en corruptie massademonstraties tot gevolg hadden. Na het neerslaan van de demonstraties luidde de officiële analyse dat te veel was toegegeven aan westerse ideeën. Het privé-ondernemerschap werd onder vuur genomen, elke vorm van kritiek werd genadeloos de kop ingedrukt.

Zhao Ziyang, de toenmalige par-

tijsecretaris en adjudant van de hervormingspolitiek van Deng Xiaoping, werd verantwoordelijk gesteld en uit al zijn functies ontheven. Deze beslissing werd vorige week bevestigd.

Reis

Maar Deng Xiaoping zelf was de grondlegger van de 'politiek van Hervormingen en Open Deur naar het Buitenland'. De terugkeer naar een centraal geleide economie en nadruk op striktere toepassing van marxistische dogma's drongen hem naar de achtergrond.

Op een sporadische uitzondering na vertoonde hij zich niet meer in het openbaar. Tot februari dit jaar. Volkomen onverwacht maakte Deng een reis naar de zuidelijke provincie Guangdong,

waar hij de Speciale Economische Zones Zhuhai en Shenzhen bezocht, zijn geesteskinderen.

In de stortvloed van reportages, interviews en artikelen die de Chinese pers vervolgens over het volk uitstortte, werden de verdiensten van de Speciale Economische Zones belicht en bleek zelfs kapitalisme acceptabel als middel om het doel van een socialistische staat te bereiken.

Deze propagandabom viel in goede aarde bij grote lagen van de bevolking, privéhandel en vrije markt bloeiden op en de orthodoxe leiders waren van hun stuk gebracht.

Tegelijkertijd kwam in februari het proces op gang van het selecteren voor de kandidaten voor het partijcongres. Deze moeten allemaal partijlid zijn en het Congres

bestaat uit een mengeling van modelarbeiders, partijchefs, modelsoldaten en intellectuelen die grote verdiensten voor het land op hun naam hebben staan.

Partijcongressen vormen de mijlpalen van de Chinese politieke beleidsvorming. Een verandering of consolidering van een politieke koers wordt hier bekrachtigd. Maar wanneer deze week de afgevaardigden hun keuze voor het nieuwe Centraal Comité in de rode stembus deponeren, doen ze dat tegen een achtergrond van een politiek raamwerk dat afgelopen februari door Deng werd ontworpen: een hervormingsgezind leiderschap met weinig personele veranderingen; een beleidslijn die is gericht op snelle hervormingen en het aantrekken van buitenlandse investeringen.

Men heeft er groot belang bij dat het buitenland duidelijk ziet dat deze lijn, ondanks haar schommeling naar dogmatisme in de tweeënhalf jaar vóór februari van dit jaar, geconsolideerd wordt. China wil graag toetreden tot de Gatt; er moeten meer buitenlandse investeerders worden en op die manier moet het uiteindelijke doel (van China een 'Gemiddeld Ontwikkeld Land' maken in 2050), worden bereikt.

Ten slotte wordt dit Veertiende Partijcongres gezien als een laatste wapenfeit van Deng Xiaoping, waarmee hij zijn erfenis voor de volgende generatie leiders probeert veilig te stellen.

Partij houdt greep op economie

PEKING - De Chinezen kunnen het economisch beter krijgen, maar zij moeten nooit proberen de macht van de Communistische Partij uit te dagen. Dat was de boodschap die partijleider Jiang Zemin vanmorgen de bijna tweeduizend afgevaardigden bij de opening van het Veertiende Partijcongres van de Chinese Communistische Partij voorhield.

Jiang maakte duidelijk het geen

probleem te vinden kapitalistische elementen over te nemen in de socialistische markteconomie, maar hij sloot een ontwikkeling naar een westers parlementair meerpartijstelsel uit.

De partijleider preeste de ideeën van Deng Xiaoping, China's sterke man, die eerder dit jaar opriep tot het versnellen van de economische hervormingen. Deng, die officieel geen functies meer vervult, was niet op de openingszitting aanwezig. (Reuter, AP)